

Posudek bakalářské práce Ivony Kolínské
Liaison u českých studentů francouzštiny
(Ústav románských studií, FF UK v Praze, 2011, 54 pp.)

Obsah. Bakalářská práce se věnuje problému francouzského vázání (*liaison*). V teoretické části (pp. 5–13) autorka nejprve uvádí definice *liaison* podle několika hlavních fonetických zdrojů, vymezuje třídu vázaných hlásek a udává jejich četnost. Dále uvádí a konfrontuje ortoepická pravidla v duchu tradičního dělení na povinnou, fakultativní a zakázanou *liaison*. Z hlediska funkčního vymezuje platnost distinktivní a fonostylistickou. Oddíl *Faktory ovlivňující výskyt liaison* zahrnuje hledisko prozodické, stylistické, syntaktické a lexikální. Posledním oddílem teoretické části je stručná zmínka o chybné *liaison*. Praktická část (pp. 14–48) zahrnuje popis experimentu (příprava textu s kontrolovaným zastoupením kontextů relevantních pro vázání, nahrávání, statistická analýza) a rozbor výsledků, který je rozčleněn do čtyř oddílů podle uplatněných hledisek: rozbor jednotlivých skupin mluvčích, srovnání mezi skupinami, srovnání podle vázaných fonémů a srovnání podle gramatických struktur. Autorka v zásadě potvrzuje předpoklad, že se stoupající znalostí francouzštiny klesá chybovost, pokud jde o povinná a zakázaná vázání, a stoupá procento nepovinných vázání. Zajímavým zjištěním je, že čeští studenti filologie uplatňují vázání častěji než rodilí mluvčí.

Struktura práce a použitá metodologie. Práce má jasně vymezené téma, které zpracovává nejprve teoreticky a poté experimentálně. Teoretický výklad je přehledný a dobře strukturovaný, snad s výhradou určité duplicity v oddílech II a IV. Nezvyklé je nadměrné využití citací v rozsahu celých odstavců, jimiž autorka často zahajuje oddíly. Relativně malý rozsah teoretické části souvisí se značně omezeným počtem využitých pramenů (9 bibliografických citací). V práci se tak neobjevují některé dílčí (ale zajímavé) problémy, jako je např. klasifikace chybných *liaisons* (*cuirs* a *velours*), případ standardizované chybné *liaison* *entre quat'z'yeux*, *liaison* před polosouhláskami (*l'huile*, *le yacht*, *l'ouate/la ouate*), chybná *liaison* před souhláskou (*quant[t] je...*) či *liaison* před číslovkami (*les huit*, *les onze*). Pokud jde o experimentální část, lze ocenit nápaditost použitého textu (i když je čtený, působí neformálně; přítomnost zkoumaných jevů není rušivá) i přehlednost v prezentaci výsledků. Rozbor je dosti podrobný, v grafech jsou někdy uváděny údaje, které mají omezenou statistickou hodnotu (jediný výskyt vázání s /r/, zakázané vázání před jediným slovem s mnoha výskyty).

Konkrétní připomínky k textu a náměty k obhajobě:

Str. 5: U příkladu *long hiver* by bylo vhodné uvést transkripci.

Str. 7: Poznámka pod čarou: *Pierre Léon zde mezi determinanty (určovatele) zahrnuje i přídavná jména, což dle tradičního mluvnického názvosloví nebývá běžné.* – Mám za to, že spíše řadí adjektiva mezi *noms*.

Str. 10: Problematika prozodických jednotek *syntagme phonologique* a *groupe accentuel* je poměrně komplikovaná; samy citované autorky se explicitně nevyjadřují k jejich vzájemnému vztahu. Z číselných údajů vyplývá, že GA je rozsahem větší než SP. Bylo by rovněž dobré zamyslet se nad vztahem těchto jednotek ke *groupe rythmique*, která je používána jinde v bakalářské práci.

Str. 17: Popis grafu je nepřesný.

Str. 19: Nabízí se otázka, zda je správné očekávat *liaison* ve spojeních *aller au magasin* či *arriver avec*, když zřejmě jde o 2 *groupes accentuels*.

Str. 28: *Povinného vázání se [z] už je tolik, že necítí potřebu ho uplatňovat ještě fakultativně.* – Tato hypotéza se mi nezdá podložená.

Str. 34: Je otázkou, zda uvnitř číslovky *vingt-huit* skutečně jde o vázání – [t] se vyslovuje i v dalších složených číslovkách s *vingt* (*vingt-quatre* atd.).

Str. 35: Nesrozumitelná poznámka pod čarou.

Str. 43: Zkoumaný materiál nasvědčuje tomu, že mluvčí opouštějí vázání po přídavném jménu v množném čísle. Hypotézu ale nelze rozšiřovat na jednotné číslo jen na základě jediného pozorování (*premier avril*) – kolísání lze asi lépe vysvětlit neobyčejností vázání s /r/.

Str. 44: Vázání po *aux* by bylo vhodnější zařadit mezi determinanty než mezi předložky.

Str. 45: Spojení *Monsieur est incapable* nepatří mezi případy vázání přízvučné slabiky (*est* nemá přízvuk).

Str. 45: [a'Ri:v tilʃe'nu] – přízvuk má být zřejmě spíše na slabice [til].

Formální a jazyková stránka. Text je celkově dobře srozumitelný, jen občas lze narazit na zavádějící formulaci (str. 4: *přistoupit k vlastnímu výzkumu, tedy nahrávání*; str. 5: *Slova začínající na němě h se chovají jako samohlásky*; str. 12: *Jedno z kategorických dělení*). Problémy s interpunkcí jsou velmi časté (čárka navíc na str. 5, 8, 27, 30, 41, 42, 46, 48, 49, chybějící čárka na str. 6, 8, 9, 10, 14, 19, 23, 24, 30, 33, 45). Lze narazit i na další pravopisné chyby, které mohl alespoň částečně odstranit automatický korektor (str. 11: *mezi nimy*; str. 14 *filosofické fakultě*; str. 16: *le petit espagnol*; str. 37: *passé compossé*, str. 49: *apparaissent*; str. 26 *že si obě skupiny českých studentů osvojili*). Na str. 11 není uveden autor citace v bodě 3. I dále pokračují citace bez jasného uvedení zdroje. V bibliografii u hesla *Fougeron et al. 2001* je pouze údaj *Tours* – i u článků z internetu je třeba dohledat úplnou citaci (sborník z konference TALN). Bibliografický údaj *Aubry, D. Phonétique et phonétique corrective – cours* je rovněž nejasný. U údaje *Léon 2007* není zřejmé, proč jde o *Volume 5*.

Závěr. Předložený text naplňuje většinu požadavků kladených na bakalářskou práci (zpracování tématu na základě klasické literatury i několika novějších titulů, přiměřeně rozsáhlý experiment, vhodná metodologie). Nedostatky spatřuji v omezeném rozsahu teoretické části a ve formální stránce. Doporučuji proto práci k obhajobě a navrhuji klasifikaci známkou *velmi dobře*, případně *výborně*.